

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR
VYHLAŠUJE**

**VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ
NA EVALUACI DVOU PROJEKTŮ ZAHRANIČNÍ ROZVOJOVÉ SPOLUPRÁCE V
ETIOPII**

Předmět výběrového řízení

Předmětem výběrového řízení je evaluace dvou projektů **zahraniční rozvojové spolupráce („ZRS“)** ČR v Etiopii, v sektoru zemědělství, lesnictví a rybolovu (dle členění OECD-DAC¹), realizovaných v gesci Ministerstva zemědělství a České rozvojové agentury. Konkrétně se jedná o dva projekty, první z nich řešený formou veřejné zakázky, druhý formou dotace:

1) „Protierozní opatření v okolí jezera Awassa“

gestor:	Ministerstvo zemědělství ČR
realizátor:	Člověk v tísni, o.p.s.
období realizace:	2008 – 2010
celkové čerpání prostředků ze ZRS ČR:	7 mil. Kč

2) „Trvale udržitelné hospodaření s půdními, lesními a vodními zdroji jako pilotní model pro rozvoj komunit jižní Etiopie“

gestor:	Česká rozvojová agentura
realizátor:	Mendelova univerzita v Brně
období realizace:	2010 – 2012
celkové čerpání prostředků ze ZRS ČR:	20,8 mil. Kč

Hlavní zúčastněné strany

Ministerstvo zemědělství ČR („MZe“) bylo gestorem prvního hodnoceného projektu.

Česká rozvojová agentura („ČRA“) působí od 1. ledna 2008 jako implementační agentura pro plnění úkolů v oblasti ZRS ČR, zejména pro přípravu a realizaci bilaterálních rozvojových projektů. V současné době je v její gesci téměř celá šíře dvoustranných rozvojových projektů velkého rozsahu. ČRA byla gestorem druhého hodnoceného projektu.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR („MZV“) je v ZRS ČR odpovědné za koncepční řízení rozvojové spolupráce, včetně programování její bilaterální složky a vyhodnocování výsledků (evaluace).

Zastupitelský úřad („ZÚ“) ČR v Addis Abebě zastupuje Českou republiku v Etiopii, včetně oblasti rozvojové spolupráce. Konkrétně je úkoly koordinace a monitoringu ZRS pověřena zástupkyně velvyslance.

Realizátoři, partnerské organizace, sdružení konečných příjemců:

Obecně prospěšná společnost **Člověk v tísni** realizovala první hodnocený projekt na základě veřejné zakázky zadané gestorem, tj. MZe.

¹ Výbor pro rozvojovou pomoc - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

Etiopská nevládní organizace **Concern for Environment** působila jako partnerská organizace prvního hodnoceného projektu, v rámci nějž pomáhala realizovat některé výstupy.

Woreda Awassa Zuriya (jednotka místní samosprávy) se stala partnerskou organizací prvního hodnoceného projektu v jeho závěrečné etapě.

Mendelova univerzita v Brně (konkrétně zastoupená řešitelským týmem z Lesnické a dřevařské fakulty, ve spolupráci s etiopskými experty a se společností VHS Brno) realizovala druhý hodnocený projekt na základě dotace poskytnuté gestorem, tj. ČRA.

Etiopská nevládní organizace **Concern for Environment**, **Woreda Awassa Zuriya** a výzkumný ústav **Forest Research Centre** v Addis Abebě působily jako partnerské organizace druhého hodnoceného projektu.

Konečnými příjemci (beneficienty) projektů je obyvatelstvo okresu Awassa Zuriya a okresu Alaba Special Woreda, s důrazem na místní zemědělce, žáky základních škol, pracovníky místního Úřadu pro zemědělství a rozvoj venkova ad.

Cíle evaluace, očekávání zadavatele od evaluace:

Hlavním cílem evaluace je získat objektivně podložené závěry využitelné při rozhodování MZV ve spolupráci s ČRA o budoucím zaměření ZRS ČR v Etiopii. Dále zadavatel očekává informace pro rozhodování o realizaci projektů podobného typu také v dalších partnerských zemích ZRS ČR.

Závěry z evaluace mají poskytnout zadavateli vyhodnocení každého jednotlivého projektu z hlediska mezinárodně uznávaných evaluačních kritérií OECD-DAC, tj. **relevance, efektivitu (hospodárnosti), efektivnosti (účelnosti), udržitelnosti a dopadů**. Stručné definice těchto kritérií dle OECD-DAC jsou následující:²

Relevance – míra, ve které rozvojová intervence odpovídá potřebám, prioritám a koncepcím cílové skupiny, partnerské (přijímající) země a dárcovské země.

Efektivita – poměřuje vstupy a výstupy intervence ve smyslu finanční a časové hospodárnosti, neboli míra využívání nejméně nákladných zdrojů k dosažení potřebných výsledků.

Efektivnost – míra dosažení cílů rozvojové intervence.

Udržitelnost – míra, resp. pravděpodobnost, pokračování pozitivních důsledků projektu pro cílovou skupinu po ukončení aktivit a financování ze strany donora/ realizátora.

Dopady – pozitivní i negativní, přímé i nepřímé a zamýšlené i nezamýšlené důsledky rozvojové intervence pro cílovou skupinu a v partnerské zemi obecně; u kritéria dopadů se musí evaluace důkladně zabývat také vnějšími vlivy prostředí, ve kterém byl projekt realizován.

Jelikož první hodnocený projekt byl ukončen již na konci roku 2010, na zhodnocení jeho dlouhodobých dopadů bude při evaluaci kladen nadstandardní důraz. U druhého projektu, který byl dokončen na konci roku 2012, zadavatel bere v úvahu fakt, že možnost zhodnocení dlouhodobých dopadů v době provedení této evaluace je o něco nižší.

Kromě kritérií OECD-DAC evaluace posoudí hodnocené projekty také z hlediska jejich **vnější prezentace (vizibility) v partnerské zemi** a z hlediska uplatnění **průřezových principů ZRS ČR**, kterými jsou:

- řádná (demokratická) správa věcí veřejných;
- šetrnost k životnímu prostředí a klimatu;

² Více k uplatnění kritérií OECD-DAC při vyhodnocení projektu ZRS je k dispozici v osnově evaluační zprávy v příloze a dále v publikacích OECD-DAC, např. „Evaluating Development Cooperation. Summary of Key Norms and Standards“ a „Quality Standards for Development Evaluation“ (ke stažení na stránkách www.oecd.org/development/evaluation). Doporučuje se také důkladné prostudování Metodiky projektového cyklu dvoustranných projektů ZRS ČR (k dispozici na stránkách www.mzv.cz/pomoc).

- dodržování lidských práv příjemců včetně rovnosti mužů a žen.³

Naplnění průřezových principů v praxi lze ilustrovat jako využívání příležitostí, které se v kontextu projektu vyskytují, a vyvarování se pro ZRS ČR nežádoucích situací. Evaluátoři by měli zejména posoudit:

- zda a jak průřezové principy (resp. některý z nich) **přímo souvisí se sektorovým zaměřením** hodnoceného projektu;
- zda a jak zadavatel a/nebo realizátor zohlednili průřezové principy **při formulaci projektu (mainstreaming)**;
- zda a jak realizátor zohlednil průřezové principy **při realizaci projektu**;
- zda realizátor během přípravy a realizace projektu (resp. zadavatel během formulace projektu) v rámci snahy o zohlednění průřezových principů narazil na **protichůdné cíle, zájmy či hodnoty na straně příjemců projektu/partnerské země a jak tuto situaci řešil**.

Evaluační tým by tedy měl ke zmíněným aspektům vnímavě sbírat údaje a zjistit postoje konečných příjemců projektu (resp. i dalších relevantních osob). **U zjišťování názorů, pocitů a zkušeností cílové skupiny je důležité věnovat zvláštní pozornost zahrnutí jejích zranitelných členů** (zpravidla žen, příslušníků rasových, etnických nebo náboženských menšin, starších osob). Ze získaných informací by měl učinit celkový **závěr, do jaké míry hodnocený projekt u jednotlivých průřezových principů využil existující příležitosti a vyvaroval se nežádoucích situací**.

Od evaluačního týmu zadavatel očekává také komplexní **posouzení intervenční logiky** hodnoceného projektu, vč. analýzy klíčových předpokladů a rizik pro dosažení cílů (bez ohledu na jejich dřívější pojmenování či nepojmenování ze strany realizátora či gestora). Pokud by evaluační tým shledal intervenční logiku v projektové dokumentaci za neúplně či nepřesně definovanou, je očekáváno provedení tzv. rekonstrukce intervenční logiky jako součást prací na této evaluaci.

Doporučení adresovaná evaluačním týmem MZV, ČRA, realizátorovi či jinému aktéru ZRS, mají být zaměřena primárně na možné návaznosti na hodnocený projekt při plánování další ZRS v Etiopii. Může však jít také o doporučení procesní k danému typu projektu. Zadavatel je připraven ve zprávě obdržet i ponaučení širšího charakteru (*lessons learned*) pro řízení a realizaci ZRS, případně ponaučení pro řízení procesu evaluace, pokud jsou tato ponaučení dostatečně relevantní a využitelná také pro ZRS v jiných zemích a sektorech.

Spolu se zadavatelem bude na průběh evaluace dohlížet v poradenské roli také **referenční skupina**, složená ze zástupců MZV – odboru rozvojové spolupráce a humanitární pomoci („MZV-ORS“), MZV – odboru států subsaharské Afriky („MZV-AFR“), Ministerstva zemědělství a ZÚ Addis Abeba. Komunikaci mezi evaluačním týmem a referenční skupinou bude zprostředkovávat zástupce MZV-ORS. Členové referenční skupiny budou mít právo připomínkovat zprávy odevzdané evaluačním týmem (viz níže).

Výstupy požadované zadavatelem, termíny:

- Zadavatel požaduje po evaluačním týmu odevzdání jedné **průběžné zprávy** a dvou **závěrečných evaluačních zpráv**. Každá závěrečná evaluační zpráva vyhodnocuje jeden projekt.
- Průběžná zpráva detailně rozpracovává metodologii hodnocení, popisuje okruhy otázek a hypotéz formulovaných na základě studia dokumentů a rozhovorů vedených v ČR, které mají být ověřeny na misi v partnerské zemi. Zpráva dále obsahuje harmonogram mise do partnerské země vč. plánu setkání, rozhovorů, fokusních skupin, pozorování, odborných měření, dotazníkových šetření, apod.
- Průběžná zpráva musí být odevzdána zadavateli v listinné (svázané) podobě i elektronické podobě, a sice **nejpozději 5 pracovních dnů před odjezdem týmu na evaluační misi** do partnerské země.
- Podoba závěrečné evaluační zprávy se musí řídit **osnovou evaluační zprávy ZRS ČR⁴**; délka textu **max. 25 stran A4** (bez příloh), manažerské shrnutí v délce **max. 4 strany A4**.

³ Průřezové principy jsou blíže definovány v Koncepci ZRS ČR na r. 2010-17 (k dispozici na webových stránkách www.mzv.cz/pomoc).

- Evaluační zpráva je vyžadována v českém jazyce (s anglickým shrnutím, viz také osnova v příloze). Pokud se vybraný dodavatel rozhodne zpracovat zprávu také v anglickém jazyce (např. z důvodu způsobu práce mezinárodního týmu, ve prospěch komunikace se zúčastněnými organizacemi v partnerské zemi apod.), zadavatel je na tuto variantu připraven, pouze očekává domluvu na postupu prací v době podpisu smlouvy. Zůstává každopádně odpovědností dodavatele, aby termíny stanovené v tomto zadání nebyly zpracováním dvou jazykových verzí překročeny a aby česká verze zprávy neutrpěla na kvalitě či úplnosti.
- Závěrečnou evaluační zprávu je nutné odevzdat zadavateli v listinné podobě v 1 svázaném výtisku i v elektronické podobě na CD.
- **Pracovní verze** obou závěrečných **evaluačních zpráv** musí být odevzdány zadavateli k připomínkám do **4. června 2013**. Zadavatel shromáždí připomínky od referenční skupiny a předá tyto zpracovateli, který je povinen obsahové připomínky písemně vypořádat (tzn. zpracovat do textu zprávy, nebo se zdůvodněním odmítnout, v každém případě písemnou formou). Pokud je k zaslání připomínek vyzván také realizátor projektu, evaluační tým se musí zabývat i jeho podněty.
- Zadavatel od týmu očekává **představení evaluačních zpráv**, tj. zejména jejich hlavních závěrů a doporučení, na prezentaci s diskusí uspořádané ze strany MZV-ORS. Termín prezentace bude stanoven po vzájemné dohodě v dostatečném časovém předstihu (předpokládán je konec června). Evaluační tým zašle vizuální osnovu prezentace (powerpoint) předem zadavateli k odsouhlasení.
- **Finální verze evaluačních zpráv**, včetně přehledu o způsobu zohlednění jak písemných připomínek referenční skupiny, gestora a realizátora, tak případně dalších podnětů z osobní prezentace zprávy, musí být odevzdány zadavateli nejpozději do **12. července 2013**.

Další upřesnění:

- Zkoumání výsledků projektu v partnerské (neboli přijímající) zemi formou evaluační mise je povinnou součástí procesu vyhodnocení. **Minimální délka výzkumu** v partnerské zemi, věnovaná **jednomu projektu**, je **5 dnů** - v závislosti na charakteru projektu, jeho geografickém rozptřeni (1 lokalita versus vyšší počet navzájem vzdálených lokalit), podmínkách místní dopravy po partnerské zemi, počtu relevantních úřadů, apod. Zejména se však odvíjí od metod zvolených evaluačním týmem.
- Předpokládá se, že v průběhu vyhodnocení zpracovatel povede rozhovory se zástupci MZV, MZe, ČRA, ZÚ Addis Abeba, realizátory daných projektů; se zástupci konečných příjemců a partnerských organizací realizátorů v Etiopii; dále s představiteli tamější státní správy a samosprávy (a s dalšími respondenty dle potřeby).⁵
- Od evaluátorů se očekává také osobní konzultace na ZÚ Addis Abeba. Evaluační tým se může na zastupitelský úřad obrátit se žádostí o logistickou podporu nebo s žádostí o zprostředkování rozhovorů na ministerstvech ad. úřadech partnerské země; měl by však asistence ZÚ využívat jen v míře nezbytně nutné.
- MZV evaluačnímu týmu doporučuje, aby těžiště svých zjištění, závěrů a doporučení začal písemně formulovat ještě na misi v partnerské zemi. Dále se doporučuje, aby evaluační tým na ZÚ nebo v jiných vhodných prostorách uspořádal na závěr evaluační mise debřifink pro zúčastněné strany (ZÚ ČR, relevantní úřady partnerské země, zástupce příjemců projektu, místní partnery realizátora apod.), na kterém lze závěry a doporučení otestovat v diskusi s těmito zainteresovanými aktéry a získat první zpětnou vazbu.

Podmínky vyhodnocení:

⁴ Osnova evaluační zprávy ZRS ČR je přílohou tohoto dokumentu.

⁵ Při evaluační misi v partnerské zemi však nemusí jít pouze o formu individuálních rozhovorů – způsoby zjišťování a ověřování informací vycházejí z metodologického postupu evaluačního týmu.

Evaluaci může provést

- a) tým složený z více fyzických osob (z nichž jedna působí jako vedoucí týmu s odpovědností za celý výstup vůči zadavateli);
- b) právnická osoba disponující adekvátním týmem expertů (z nichž jeden působí jako vedoucí týmu zajišťující komunikaci se zadavatelem).

Zadavatel považuje za optimální tým složený ze **2-4 osob, tj. hlavního evaluátora** s odpovědností za celý proces vyhodnocení a odevzdání dohodnutých zpráv, jehož odbornost spočívá zejména v metodách evaluace; **experta na tropické/subtropické zemědělství či lesnictví; experta na vodohospodářství, hydrogeologii nebo ochranu životního prostředí⁶**; a případně též **etiopského experta** (nebo juniorního člena týmu) s důkladnou znalostí místního prostředí.

Členové evaluačního týmu musí splňovat všechny níže uvedené **podmínky nezávislosti** současně (podmínky platí pro všechny projekty zahrnuté do této evaluace). Splnění nezávislosti potvrzují čestným prohlášením odevzdaným zadavateli evaluace při podpisu smlouvy. Podmínky nezávislosti jsou definovány takto:

Žádný z členů evaluačního týmu se nepodílel na přípravě, výběru či realizaci hodnoceného projektu v jakékoli fázi. Nepodílel se ani na přípravě projektového návrhu, který s hodnoceným projektem soutěžil ve výběrovém řízení.

Žádný z členů evaluačního týmu není zaměstnancem gestora, ani jím nebyl v období přípravy a implementace hodnoceného projektu; nepůsobí jako zaměstnanec či externí spolupracovník realizátora, ani nepůsobil v období přípravy a implementace hodnoceného projektu.

Hlavní evaluátor, kromě výše definovaných podmínek, se nepodílel na realizaci projektů zahraniční rozvojové spolupráce ČR ani v zemi hodnoceného projektu, ani v sektoru hodnoceného projektu, a sice u obou podmínek v roce předcházejícím evaluaci, v roce dané evaluace, ani se nebude podílet v roce následujícím.

Nabídky účastníků řízení musí obsahovat:

- **plán práce** a konkrétně popsany **metodologický přístup** evaluačního týmu (tzn. metodologie navržená specificky pro předmětnou evaluaci projektů ZRS v Etiopii);
- závazně definovaný **počet dnů na evaluační misi v partnerské zemi** (nezahrnující dny příjezdu a odjezdu ze země);
- složení evaluačního týmu, tj. počet, jména a specializace odborníků, kteří se na evaluaci budou podílet, a to včetně **jednoznačného stanovení jejich účasti na misi, popř. na části mise (jaké části, kolik dnů)**; a včetně jejich plánovaných rolí při vypracování evaluační zprávy;
- **životopisy expertů** tvořících evaluační tým, s uvedením konkrétních údajů k vzdělání a zkušenostem relevantním pro předmětnou evaluaci;
- **čestné prohlášení** o splnění kvalifikačních kritérií (viz níže);
- **nabídkovou cenu**, uvedenou bez i včetně DPH (resp. u neplátců DPH uvedenou jako jediná cena opatřená prohlášením předkladatele o tom, že není plátcem DPH). Zadavatel předpokládá hodnotu zakázky v **orientačním rozmezí 360 000 – 460 000 Kč bez DPH**.⁷

Nabídky mohou být podávány v jazyce českém, slovenském nebo anglickém. Nabídky v jiných jazycích nebudou akceptovány.

⁶ Tito dva experti mohou být nahrazeni jednou osobou, pokud disponuje dostatečnou odborností i širší praktických zkušeností, optimálně z rozvojových zemí.

⁷ Očekávaným rozmezím však zadavatel nedefinuje striktně ani minimální, ani maximální cenu. Nabídková cena musí zahrnovat všechny náklady evaluačního týmu, tj. např. na čas strávený prací v kanceláři (analýza dokumentů, psaní zpráv, zapracování připomínek), náklady na evaluační misi do partnerské země (odměna členům týmu, letenky, místní doprava, ubytování, stravné, tlumočení, telefonní hovory), odměnu členům týmu za čas strávený závěrečnou prezentací, apod.

Vyhlášení výběrového řízení a příjem přihlášek:

Výběrové řízení je veřejně vyhlášeno dne 19.2. 2013. Vaše návrhy zasílejte doporučeně (nebo doručte osobně) v písemné i elektronické formě na následující adresu:

Ministerstvo zahraničních věcí ČR
Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci
Loretánské náměstí 5
118 00 Praha 1

Příjem přihlášek končí dne **13.3. 2013 ve 14 hod.** Návrhy zaslané jiným způsobem (např. faxem nebo e-mailem), doručené na jiné adresy nebo obdržené po termínu uzávěrky nebudou přijaty.

Žádost se podává v obálce označené:

- názvem výběrového řízení;
- plným jménem (názvem) žadatele a adresou;
- textem „**NEOTVÍRAT**“.

Vyhodnocení nabídek:

Došlé nabídky budou zpracovány pověřeným administrátorem, který prověří kvalifikační kritéria, a poté předány hodnotící komisi, která je posoudí a na základě hodnotících kritérií vybere vítěznou nabídku. Výsledek výběru hodnotící komise bude zveřejněn do dne 29.3. 2013 na webových stránkách (profilu) zadavatele.⁸

Kvalifikační kritéria

- ukončené vysokoškolské vzdělání - u vedoucího evaluačního týmu;
- minimálně 4 roky pracovních zkušeností - u vedoucího evaluačního týmu;
- alespoň komunikativní znalost anglického nebo amharského jazyka u všech členů evaluačního týmu, kteří se budou účastnit mise do Etiopie.

Hodnotící kritéria:

- praktické zkušenosti s metodami i teoretické znalosti metod evaluace u vedoucího i dalších členů týmu (v přihlášce jednoznačně vyjmenujte dříve řešená vyhodnocení, analytické studie podobného druhu, absolvovaná školení k evaluaci, školení k řízení projektového cyklu, relevantní absolvované vysokoškolské předměty, apod.);
- kvalita a proveditelnost předložené metodologie evaluace, postupu prací a rozdělení úkolů v evaluačním týmu;
- rozsah předchozích zkušeností členů týmu v oblasti rozvojové spolupráce nebo humanitární pomoci (české i poskytované jinými státy či organizacemi);
- rozsah předchozích zkušeností členů týmu z rozvojových nebo transformujících se zemí; zejména ze subsaharské Afriky;
- rozsah předchozích zkušeností a odbornosti týmu v oblasti tropického/subtropického zemědělství a lesnictví a v oblasti vodohospodářství nebo hydrogeologie nebo životního prostředí;
- nabídková cena (porovnávají jsou ceny bez DPH).

⁸ www.mzv.cz/pomoc

Osoba pověřená pro věcná jednání v rámci výběrového řízení:

Mgr. Milan Konrád

Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci MZV

tel.: 224 18 2720

e-mail: milan_konrad@mzv.cz

Přílohy:

tabulka nákladů na evaluaci pro výpočet nabídkové ceny

závazná osnova evaluační zprávy ZRS ČR (verze r. 2013)

vybrané dokumenty k hodnocenému(-ým) projektu(-ům)